Man en Vrouw

1 april 1960
lezing 62

"Gegroet, lieve vrienden. Gezegend is deze avond, zegeningen voor ieder van jullie.

De oorspronkelijke geest, zoals die in het begin werd geschapen, was mannelijk en vrouwelijk inéén. Wanneer de ontwikkeling van de gevallen wezens eenmaal voltooid is, zal die opnieuw één zijn. Een van de bijkomende gevolgen van de val was dat het oorspronkelijke wezen uiteen viel en zich splitste, zoals ik al verschillende keren eerder heb gezegd. Hoe lager de ontwikkeling, hoe meer het oorspronkelijke wezen gespleten is, in meer delen zogezegd. Bij de mens heeft de ontwikkeling een stadium bereikt waarin die splitsing tweezijdig is en tot uiting komt in het bestaan van twee geslachten: man en vrouw.

Het doel van de ontwikkeling is de weg terug te vinden naar de oorspronkelijke eenheid, of het oorspronkelijke één-zijn. In de aardse sfeer is een bijzonder aspect van de ontwikkeling de eenwording van man en vrouw. Het samenkomen van de geslachten heeft daarom een diepere betekenis dan alleen voortplanting. In de verhouding tussen de geslachten kan zoveel worden overwonnen, kan zoveel worden geleerd. De ontwikkeling kan hier in bepaalde opzichten een betere voortgang vinden dan op welke manier dan ook. Liefde, ontvlamd door eros en de seksuele impuls, kan gemakkelijker tot bloei komen dan in andere verhoudingen - en liefde is altijd het uiteindelijke doel. Maar de verhouding tussen de geslachten biedt ook meer struikelblokken en wrijving dan enige andere verhouding omdat de persoonlijke emoties er meer bij betrokken zijn. Daardoor is er een groter gebrek aan objectiviteit en onthechting dan in andere menselijke verhoudingen. Daarom is het huwelijk enerzijds de moeilijkste van alle verhoudingen, maar anderzijds de vruchtbaarste, belangrijkste en meest gelukzalige.

Vanaf het eerste begin van het menselijk ras ontstonden, in verband met dit onderwerp, ook bepaalde misvattingen en massabeelden. Oppervlakkig gezien lijkt er een groot verschil te zijn tussen man en vrouw. In werkelijkheid is het verschil niet half zo groot als je denkt. Want elke man draagt in zijn ziel de vrouwelijke kant van zijn aard, en elke vrouw draagt haar mannelijke kant in zich. Het is alsof ze in een reproductie een afdruk van hun andere zelf hebben vastgehouden, die ergens in het universum leeft. Deze afdruk is echter niet alleen maar de reproductie van een afbeelding, maar een levend en werkelijk deel van de aard van elke persoonlijkheid. Dit verborgen deel is zoiets als de keerzijde van een munt. Nu moet je je niet voorstellen dat het mannelijke deel in de vrouw en het vrouwelijke deel in de man juist verborgen is en de andere helft voor iedereen zichtbaar. Stel je een schijf voor die dan weer meer naar de ene kant en dan weer naar de andere schuift, dan ben je dichter bij de waarheid.

Het bestaan van de levende afdruk van de andere helft in iedere ziel is verantwoordelijk voor het voortdurende verlangen en zoeken naar eenwording met het andere geslacht, naar kameraadschap en liefde met het andere geslacht. En het is ook de oorsprong van de geslachtsdrift als zodanig.

Deze levende afdruk van de andere helft is ook verantwoordelijk voor de zogenaamde mannelijke neigingen in de vrouw en de zogenaamde vrouwelijke neigingen in de man. Hoe soepeler deze schijf is, hoe meer deze tegengestelde neigingen tot uiting komen. Hoe onbuigzamer die is, hoe minder ze tot uiting komen. Dit betekent echter niet dat ze niet bestaan. Hoe gezonder een ziel is, en hoe minder in dit opzicht beïnvloed door massabeelden, hoe meer de ‘tegengestelde’ eigenschappen zich op een gezonde en constructieve manier ontplooien, waarbij ze eerder in harmonie dan in conflict zijn met de aanvaarde typische neigingen van het geslacht in kwestie.

Een van de meest koppig gehandhaafde massabeelden in dit opzicht is wat vrouwelijkheid en mannelijkheid zijn. Een man wordt verondersteld sterk te zijn en een vrouw zwak. Een man wordt verondersteld intellectueel en creatief te zijn, een vrouw minder verstandelijk en emotioneler dan de man. Een man is zogenaamd niet intuïtief en gevoelig, terwijl een vrouw dat wel is. Een man wordt verondersteld actief te zijn, een vrouw passief. Deze opvattingen, en vele variaties daarop, hebben vanaf het begin van de mensheid tot op

heden bestaan. Er zijn in bepaalde culturen tijden geweest waarin de schaal sterk doorsloeg naar het andere uiterste - zoals tegenwoordig in bepaalde opzichten - maar alle uitersten komen voort uit opstandigheid en misverstanden en moeten daarom net zo ongezond en onecht zijn. Ze voeren dan ook terug naar het oude alternatief waartegen gerebelleerd werd. Het is alleen maar een kwestie van tijd.

De waarheid is dat deze zogenaamde mannelijke of vrouwelijke neigingen in iedere persoon bestaan - en recht hebben om te bestaan. Ze verminderen je mannelijkheid of vrouwelijkheid niet, juist integendeel.

Algemeen gezegd is het gevolg van deze massabeelden tweeledig. Op de eerste plaats onderdrukken mannen en vrouwen hun 'tegengestelde' neigingen en voelen ze zich in verband daarmee schuldig en ontoereikend. Ik hoef niet te zeggen dat dit in vele opzichten uiterst schadelijk is. Ten tweede hebben deze massabeelden een opzettelijke en te grote benadrukking van de 'toegestane' neigingen tot gevolg gehad, neigingen die passen bij het geslacht in kwestie. Daardoor heeft de man eeuwen en eeuwen lang zijn lichamelijke bekwaamheid, zijn intellectuele vermogens, zijn actieve kant ontwikkeld en gekoesterd. Tegelijkertijd heeft hij opzettelijk de ontplooiing van zijn emotionele en intuïtieve aard onderdrukt en ontmoedigd. Bij de vrouw was het omgekeerde het geval. Het gevolg van deze toestand was en is voor de mensheid als geheel erg onfortuinlijk. In de individuele persoonlijkheid wordt een onevenwichtige en disharmonische toestand opgewekt en er wordt een last van schuld en ontoereikendheid aan toegevoegd. Technische vooruitgang en de te grote nadruk op wetenschap en intellect zijn het resultaat van de 'mannenwereld' die, om slechts één belangrijk aspect te noemen, de eigenschappen van de ziel verwaarloost. Ik hoef niet te zeggen dat oorlogen, revoluties en een foutief beheer van de rijkdommen van de wereld daar het gevolg van zijn. Geen enkele uiterlijke maatregel, hoe verstandig ook, zal de wereldomvattende problemen verhelpen totdat en tenzij er in de individuele ziel tussen deze krachten een evenwicht wordt bereikt. Pas wanneer wordt ingezien dat beide kanten van de persoonlijkheid in dezelfde mate ontwikkeld en begrepen moeten worden, zul je vrede en rechtvaardigheid in deze aardse sfeer vinden.

De vrouw daarentegen heeft lang haar creativiteit en intelligentie moeten onderdrukken - intelligentie en creativiteit die des te

constructiever zouden kunnen zijn als die doortrokken waren van haar intuïtieve kracht, haar emotionele kant, de fundamentele eigenschappen van haar aard. Telkens wanneer ze deze ‘verboden’ eigenschappen van intelligentie en creativiteit voelde, werden die door haar snel uit schuld onderdrukt. Ze bewaakte daarbij ook haar eigen belang, tenminste dat geloofde ze. Ze vreesde dat openlijke erkenning van deze eigenschappen haar de liefde van de man zou kosten. Dit ging zo lang door en op zoveel grove manieren dat ze uiteindelijk in opstand kwam. ‘Emancipatie’ werd de vorm waarin deze opstand zich ging afspelen.

Uit opstandigheid kan - in elk geval op de lange duur - niets gezonds en constructiefst voortkomen. Opstandigheid is revolutie, en revolutie is altijd tegengesteld aan evolutie, dat wil zeggen, echte groei. Echte groei of evolutie is langzame groei en ontplooiing, gebaseerd op een diep begrip van jezelf en van de kwestie waarover het hier gaat. Opstandigheid of revolutie verbergt altijd een niet erkende woede tegen jezelf, geprojecteerd op de buitenwereld. Vandaar dat de verandering die door revolutie of opstandigheid teweeg wordt gebracht aan iets heel wezenlijks van jezelf voorbij gaat - en dat verhindert gezonde groei.

`Emancipatie' is, afgezien van enkele gezonde aspecten waarbij het wel om ware groei ging toch grotendeels op opstandigheid gebaseerd. Daarom heeft die geen succes. De gelijkstelling van de vrouw aan de man heeft vaak echt afbreuk gedaan aan haar vrouwelijkheid zodat de verdedigers van het massabeeld gelijk schijnen te hebben. Dat lijkt alleen maar zo omdat het andere uiterste nooit de oplossing is maar altijd een gevolg van opstandigheid en revolutie en daardoor uiteindelijk terugvoert naar het eerste verkeerde uiterste. De innerlijke boodschap echter die de vrouw op dit punt in de geschiedenis ontving, was dat ze haar latente eigenschappen die ze eeuwen en eeuwen lang ten onrechte had onderdrukt, moest ontplooien. Ze begreep alleen de boodschap niet op de juiste manier. Ze gaf er gevolg aan maar omdat ze dacht dat het opstandigheid betekende was het resultaat niet geheel succesvol.

Iets dergelijks gebeurde er met de man. Hij ontving ook een innerlijke boodschap. Hij gaf er niet zo sterk gevolg aan als de vrouw want hij had daar minder reden toe. Zijn positie was beter geschikt om het universele leiderschapsprincipe van het kind in de persoonlijkheid van de mens in de kaart te spelen. Toch werd ook hij geraakt door de kosmische stroming die de aardse sfeer doorspoelde - de kosmische

golf die altijd harmonie en evenwicht probeert te brengen. Hij werd erdoor meegevoerd, maar op een halfslachtige manier en zonder te begrijpen waar het om ging.

Het is dus wel degelijk waar dat de man en de vrouw in de juiste richting gaan, de richting van harmonisatie, van het ontplooien van de verborgen en tot nu toe 'verboden' kant in ieder van hen. Maar meestal is dit doel onduidelijk, wordt het alleen vaag gevoeld en nog minder begrepen. Het vermengt zich vaak met persoonlijke misvattingen. Het goede doel dient vaak om verkeerde motieven te verbergen en aan te moedigen. In de vrouw dient het vaak om haar agressie en vijandigheid aan te moedigen, in de man zwakheid en afhankelijkheid. Wanneer gezonde en ongezonde motieven door elkaar raken en wanneer je dit niet inziet, moet het resultaat altijd twijfelachtig zijn. Jullie weten dat uit je persoonlijke werk. In deze universele kwesties is het net zo. Zo heeft de ontwikkeling van de man en van de vrouw vaak enigszins grillige resultaten opgeleverd. 'Emancipatie' had vaak tot gevolg dat de vrouw eigenlijk minder vrouw werd terwijl ze dat meer had moeten worden door zonder opstandigheid haar intelligentie, kracht, activiteit en creativiteit te ontplooien. Opstandigheid en wrok houden automatisch op wanneer de persoonlijke innerlijke kwestie eenmaal volledig wordt begrepen.

Bij de man is het proces ongeveer als volgt: eeuwenlang heeft hij zich eenzijdig ontwikkeld en de nadruk gelegd op zijn intellect, zijn vindingrijkheid, zijn lichamelijke kracht maar zijn emotionele en intuïtieve aard heeft hij tegengewerkt. Daar die een wezenlijke voorwaarde is voor ware innerlijke kracht, heeft de man zichzelf in de kern verzwakt. Door in zichzelf datgene te ontkennen waarvan hij bij vergissing dacht dat het onmannelijk en vrouwelijk was, werd hij minder man in plaats van meer. Daar zijn vele voorbeelden van te geven. Vaak wordt gezegd dat vrouwen emotioneel sterker zijn dan mannen. Dat klopt wel enigszins, zoals ik nu heb uitgelegd. Het komt ook op andere manieren tot uiting, maar daar hoeven we nu niet dieper op in te gaan.

Dat homoseksualiteit bij beide geslachten steeds vaker voorkomt, is een ander aspect van de verkeerde benadering die het gevolg is van de verkeerd begrepen boodschap van de ziel; de boodschap die luidt: ontplooi de volledige aard van je wezen, breng je andere kant tot ontwikkeling.

Alle gezonde en krachtige stromingen van de ziel, alle innerlijke en uiterlijke houdingen die overeenstemmen met de universele spirituele wet van liefde, waarheid en rechtvaardigheid zijn de mens in wezen en in principe bekend. De geest wijst altijd voor iedereen de juiste richting aan. Vaak volg je die richting maar er bestaat in jou een misverstand omtrent het feit dat je eerst moet zoeken naar alles wat in jou van het juiste principe afwijkt. Je voelt deze innerlijke dwalingen vaag aan en probeert de juiste manier van buitenaf op te leggen. Dat kan niet goed gaan. Als je het op die manier probeert, word je gedreven door opstandigheid en dwang, hoe juist de bewuste motieven ook mogen zijn. Dit doet de ontwikkeling in een verkeerd kanaal terechtkomen en het gevolg is een maskerade.

Het is waar dat agressieve en vijandige kracht en activiteit in een vrouw haar vrouwelijkheid vermindert. Maar het onderdrukken van haar gezonde kracht, haar activiteit en haar ware creatieve vermogens doet dat ook. Bij een man is het waar dat zachtheid die op zijn onvolwassen behoefte aan afhankelijkheid is gebaseerd, hem zwak maakt en daardoor minder man. Maar hetzelfde gebeurt als deze reacties onder een opgelegde karikatuur van mannelijkheid worden verborgen. In een ander opzicht verzwakt dit hem nog meer. Het doel dient de langzame ontplooiing van deze eigenschappen te zijn waardoor ze in harmonie met de rest van de persoonlijkheid worden gebracht. Wanneer de man die eigenschappen in zichzelf ontwikkelt die over het algemeen als vrouwelijk worden gezien, wordt hij meer man mits deze ontwikkeling plaatsvindt zonder het stimuleren van ziekelijke zwakheid en afhankelijkheidspatronen. En wanneer de vrouw die eigenschappen in zichzelf ontwikkelt die over het algemeen als mannelijk worden gezien, wordt ze meer vrouw mits ze geen gebruik maakt van agressie, vijandigheid en opstandigheid als de ‘mannelijke’ eigenschappen die ze wil bevorderen. Het verschil tussen de man en de vrouw is niet zo groot als je denkt. Zoals ik enige tijd geleden heb aangeduid, is dat zelfs anatomisch niet zo. Het is alsof je het negatief van een foto vergelijkt met het positief. Wat zwart is in het ene, is wit in het andere, en omgekeerd.

De enige manier om je aard in zijn totaliteit duidelijk in beeld en in harmonie te brengen is dat je je van deze massabeelden en van deze verregaande misvattingen bevrijdt die hun basis hebben in je eigen beelden en misvattingen. Alleen daardoor ben je in staat hier op aarde de grootst mogelijke eenheid te vinden. Dit is de enige manier om een

succesvolle verhouding met het andere geslacht tot stand te brengen en om het avontuur van het huwelijk betekenisvol en bevredigend te doen zijn.

Er wordt tegenwoordig zoveel hulp en raad geboden met betrekking tot dit onderwerp. Het meeste daarvan is echter oppervlakkig om dat de fundamentele feiten genegeerd of niet voldoende in aanmerking genomen worden. Hoe beter je de spirituele betekenis van het man of vrouw zijn begrijpt, hoe meer kans je hebt om je eigen problemen te begrijpen en daardoor op te lossen.

Het is geen wonder dat het huwelijk zo'n moeilijke onderneming is en zo vaak maar half lukt. Want je kunt geen eenheid bereiken als elke partner zich niet alleen eenzijdig blijft ontwikkelen, maar dat ook in de ander aanmoedigt. En dat kun je evenmin wanneer je de kant die je naar buiten zou moeten brengen en harmonieus zou moeten ontwikkelen, als wapen gebruikt. Of dit wapen nu dient om zwakheid en afhankelijkheid, of opstandigheid en agressie te bedekken, de twee partners kunnen niet echt samenkomen.

Het is niet waar dat de man actief en de vrouw passief van aard is. Beiden zijn beide. Maar beiden brengen verschillende aspecten van activiteit en passiviteit tot uiting. De activiteit van de vrouw zou haar passiviteit in de ware en goede zin dienen te verlevendigen en te doortrillen. Haar activiteit voorkomt dat haar passiviteit stagneert en doods wordt en zorgt ervoor dat die stromend en vloeiend en voortdurend in beweging blijft zoals alle ware spirituele eigenschappen dat moeten zijn. De actieve stromingen bij de man zouden zijn passiviteit naar voren moeten brengen om te voorkomen dat zijn activiteit te agressief wordt. Zijn passiviteit zou de al te actieve stroom moeten verzachten, er de scherpe kanten afhalen en de plotselinge, te snelle beweging ervan moeten afremmen. Globaal gezien gebeurt zowel bij mannen als bij vrouwen hetzelfde, alleen komt om zo te zeggen in beide gevallen de andere kant naar buiten.

Hetzelfde geldt voor andere zogenaamde mannelijke en vrouwelijke aspecten. Ik zal hier slechts kort op ingaan om je wat stof tot nadenken te geven en om je ertoe aan te zetten die dingen zelf te blijven overwegen. Zonder de eigenschappen van de ziel, zoals liefde, vriendelijkheid en intuïtie, die de weg vrijmaken voor begrip, zijn intelligentie en verstand zo goed als waardeloos en brengen die geen

echt constructief resultaat tot stand, op welk gebied dan ook. Anderzijds raken liefde, vriendelijkheid en intuïtie, als die niet met verstand en intelligentie en dus zonder onderscheid worden toegepast, makkelijk verloren in verkeerde kanalen en worden uiteindelijk destructief, tot zelfvernietigend toe.

Er zou nog veel meer gezegd kunnen worden over de noodzaak van het doen samensmelten van zogenaamd mannelijke en vrouwelijke eigenschappen. Het een zonder het ander heeft altijd een ongezonde overdrijving, een impasse, iets schadelijks tot gevolg. Ze kunnen alleen samen met elkaar een harmonieus geheel in de individuele persoonlijkheid vormen. Sommige van de dingen die ik heb gezegd, zijn al heel duidelijk en lijken niet nieuw. Andere dingen zijn misschien moeilijk te begrijpen. Maar als je je verbeeldingskracht gebruikt bij het mediteren over dit onderwerp zul je de waarheid voelen en dat is al heel wat, veel meer dan het droge, verstandelijke begrip.

In het stadium waarin de mensheid als geheel met haar ontwikkeling nu is gekomen, is het huwelijk een heel moeilijke onderneming. Voor een deel is dit te wijten aan de omstandigheden die ik zojuist heb besproken, en ook aan de persoonlijke innerlijke conflicten van het individu. Maar beide factoren zijn samen verantwoordelijk. Het zal honderden en honderden jaren duren voordat de mensheid het punt heeft bereikt waarop de meeste huwelijken echt succesvol zijn. Niettemin, of ik zou kunnen zeggen, juist daarom is het des te belangrijker om nu te proberen er het beste van te maken en ervan te leren want in het huwelijk zit zoveel. Eenwording kan en mag niet worden geforceerd. Bewust verlangen mag je niet op grond van mijn woorden aan jezelf opleggen wanneer je onbewuste angsten en blokkades nog niet zijn herkend en opgelost. Dwang kan nooit een gelukkige oplossing brengen. Maar waar je nu ook staat in je eigen ontwikkeling, wat je situatie in dit opzicht ook is, je kunt jouw bijzondere moeilijkheden onderzoeken, en in gedachten proberen te houden hoe jouw persoonlijke beelden en verkeerde conclusies door die algemene misvattingen en invloeden van massabeelden in stand gehouden en versterkt worden. Veel verkeerde conclusies zijn voor een deel ook van massabeelden afgeleid en die zijn in menige individuele persoonlijkheid diep ingegrift. Om er nu een te noemen: liefde maakt zwak en is gevaarlijk. Door een dergelijke onbewuste opvatting wordt het huwelijk meer in ongunstige zin beïnvloed dan welke andere menselijke verhouding ook.

Ik heb van dit veelomvattende onderwerp vanavond alleen maar wat hoofdlijnen aangegeven. Ik hoef niet te zeggen dat er in de toekomst nog vele aspecten besproken moeten worden. Dan zul je zien hoe alle bijzonderheden die we later misschien bespreken, allemaal in de zojuist genoemde punten zijn vervat. We zullen er alleen verder op ingaan en ze met elkaar verbinden. We zullen de cirkel tussen persoonlijke en massabeelden sluiten. In je persoonlijk werk moet je dat ook doen. Laat dit slechts een ruwe schets zijn van het verhaal dat we samen langzaam zullen voltooien.

Het zou heel constructief zijn meer tijd te besteden aan het bespreken van vragen met betrekking tot het onderwerp van vanavond. Laten we hopen dat mijn woorden jullie helpen actief deel te nemen aan een dergelijke uitwisseling van gedachten."

VRAAG: Kunt u iets meer vertellen over wat precies met eenwording wordt bedoeld? Wat houdt het in?

"Het begrip eenwording kan voor zover het over ons onderwerp van vanavond gaat op twee niveaus worden besproken. Ik heb het nu niet over de eenwording met God. In de hoogste betekenis is eenwording het samensmelten van twee wezens die gescheiden waren: twee wezens worden samen weer een entiteit. Eenwording tussen man en vrouw in deze aardse sfeer zoekt hetzelfde doel en probeert dit in zekere mate innerlijk te bereiken. Dat kan op zeldzame momenten gebeuren. Maar alle lagen van onwetendheid en angst richten al gauw weer een scheidsmuur op. Het doel van ontwikkeling als zodanig is het vernietigen van deze scheidsmuren, of ze nu tussen de mens en God, tussen de mens en spirituele waarheid en werkelijkheid, tussen de mens en zijn medeschepselen of tussen man en vrouw staan. Liefde is de enige sleutel tot het uit de weg ruimen van deze muur. Door liefde is er begrip en door begrip kan eenheid of eenwording worden bereikt. Maar liefde kan niet worden afgedwongen, liefde kan alleen worden gewonnen door het verwijderen van alle blokkades en vergissingen in de menselijke ziel. Het vooropstellen van de belangrijkheid van het ego staat lijnrecht tegenover liefde. Maar voordat het kleine ego kan worden verwijderd, moet het in al zijn facetten worden herkend; het moet de kans krijgen aan de oppervlakte te komen. Dan, en alleen dan kan de ware persoonlijkheid die geen behoefte meer heeft aan wat het kleine ego nodig schijnt te hebben zich ontwikkelen. Dan kan de liefde zich echt ontplooien en dat brengt eenwording.

Dit geldt voor alle menselijke verhoudingen. Het huwelijk, de liefde tussen twee mensen, maakt het tot stand brengen van eenwording makkelijker dan in andere verhoudingen, zoals bijvoorbeeld vriendschap. Het is makkelijker omdat het gevoed wordt door eros en door de seksuele impuls. Zonder deze elementen is de scheiding moeilijker te overwinnen; wrijvingen kunnen niet zo makkelijk verzacht worden als met het bestaan van eros die, zoals je uit een vorige lezing weet, een brug naar de liefde vormt. Anderzijds bestaat er bij een meer vrijblijvende verhouding minder kans op wrijvingen dus in die zin is die makkelijker te handhaven. We zouden het kunnen samenvatten door te zeggen dat het huwelijk zonder de hulp van eros en de seksdrang voor het menselijk ras praktisch ondoenlijk zou zijn. De instandhouding van deze emoties ten opzichte van de partner is daarom een doel op zich. Ik heb dit onderwerp bij een eerdere gelegenheid besproken.

In de meest eenvoudige bewoordingen is eenwording samenkomen op zoveel mogelijk niveaus. Het gaat om veel meer dan alleen maar de ander begrijpen en met hem of haar in harmonie zijn. Het is een vermenging van de lichamelijke, mentale, emotionele en spirituele aard van twee mensen. Dat kan lukken als beiden dit willen en begrijpen waar het om gaat.

Wat voor alle menselijke verhoudingen geldt en wat ik aan al mijn vrienden op dit pad vertel, geldt zeker nog meer voor het huwelijk. Elke wrijving en elk misverstand, ongeacht hoe onloochenbaar fout een van twee ook mag zijn, duidt op een misvatting of op onwetendheid in de persoonlijkheid. In het ideale huwelijk zou men dit altijd in het oog houden en zouden beide partners naar dat element in zichzelf zoeken. Ze zouden dan ontdekken dat de ander, misschien soms met overdreven heftigheid, reageerde op dit ene, om zo te zeggen verdoezelde deeltje. Het disharmonische deel in de een reageert automatisch op het disharmonische deel in de ander. Die twee delen zijn niet altijd even sterk maar dat is niet van belang. Kun je deze sleutel tot het huwelijk vinden, dan kun je je echt op elkaar afstemmen. Dat zou de eigen ontwikkeling ten goede komen en die zou tegelijkertijd op zijn beurt weer een sleutel worden om je op elkaar af te stemmen. Daardoor moet het streven naar eenwording veel succes hebben.”

VRAAG: Enkelen van ons hadden het over de vraag waarom het voor mannen zo moeilijk is om van gedachten te wisselen wanneer

er tussen twee partners een emotioneel probleem bestaat. De vrouwen proberen erover te praten en de mannen gaan het uit de weg. Is dat de schaamte voor de emotionele kant?

"Ja, dat is een van de redenen die beslist verbonden is met dat onderwerp. De man schrikt terug voor emoties. Hij is er bang van, voor een deel vanwege de nogal vaak voorkomende misvatting die ik eerder heb genoemd, namelijk dat emoties gevaarlijk zijn en dat hij die, wanneer ze onvermijdelijk zijn, op de een of andere manier geheim moet houden, in elk geval wanneer ze negatieve resultaten opleveren. Misverstanden zijn negatieve resultaten, daarom herinneren ze aan deze verkeerde conclusie. En voor een deel ook vanwege deze massabeelden die beweren dat het beneden de waardigheid van een man is een verstandelijk gesprek aan te gaan met een vrouw die zogenaamd zijn mindere is. Met betrekking tot een neutraal onderwerp kan dat wel maar wanneer persoonlijke schuld en ontoereikendheid gaan meespelen, hetgeen bij onenigheid of ruzies onvermijdelijk is, dan is de man bang dat hij de vrouw niet aankan en dat daardoor zijn mannelijkheid in gevaar komt. Daar het de aard van de vrouw is zich bezig te houden met emotionele onderwerpen, met wat voor persoonlijke dingen dan ook is zij in dit opzicht vaak beter 'voorbereid', in een betere positie en meer ervaren dan de man. Daardoor is de man bang dat hij 'verliest'. Voor hem lijkt het alsof hij niet alleen de woordenwisseling verliest maar ook een deel van zijn mannelijke waardigheid. Juist omdat hij het verstevigen van zijn emotionele aard heeft verwaarloosd, is hij bang voor en voelt hij zich schuldig over de zwakheid die hij in zichzelf voelt.

Anderzijds kan het vaak zo zijn dat de vrouw een 'redelijke discussie' die bedoeld is om onenigheid op te lossen gebruikt om er agressie, vijandigheid en wrok ten opzichte van de man mee te onderdrukken en te verbergen. Het is goed mogelijk dat het positieve motief in sterkere mate aanwezig is dan het voornoemde negatieve maar het is voldoende om invloed op de overeenkomstige onderbewuste laag van de man te hebben waardoor hij heel negatief reageert op iets dat, althans in het bewustzijn van de vrouw, alleen constructief was bedoeld."

VRAAG: Maar omdat dit bijna een belemmering voor eenwording is, kunt u ons misschien helpen bij hoe we daarmee moeten omgaan?

“Niet door het te forceren. Het kan in elk geval niet door de ander te overtuigen. Ontwikkeling en de oplossing van problemen vinden zelden op die manier plaats maar wel door in jezelf te zoeken naar datgene wat een negatieve reactie aantrekt. Door dit padwerk heb je al een paar van die voorvallen ontdekt, zelfs al was de ander duidelijk fout, zelfs al had je nooit voor mogelijk gehouden dat er met jou iets mis kon zijn, zelfs al waren je rationalisaties heel overtuigend en waar. Hoe vaker je daarin slaagt, hoe dichter je bij de oplossing van al je innerlijke en uiterlijke problemen komt. Als je je verborgen emoties ontdekt, begrijp je waarom andere mensen negatief reageren op iets waarvan je overtuigd was dat je daarin alleen door de zuiverste motieven werd geleid. Wat ik in dit opzicht zojuist over het huwelijk heb gezegd, is altijd en in alle gevallen van toepassing.”

VRAAG: Moet ik hieruit begrijpen dat een vrouw tekenen van zwakheid zou moeten tonen om de man sterk te maken?

“Nee, juist integendeel. Wanneer je deze lezing herleest, zul je zien dat ik dit helemaal niet bedoelde. Ze zou haar ware kracht moeten tonen en daar niet bang voor moeten zijn. Dan kan ze die constructief gebruiken in plaats van die dwangmatig proberen te verbergen, of die vanuit een niet volledig begrepen innerlijke opstandigheid destructief te gebruiken. Alleen op die manier kan ze ook de man helpen zijn ware kracht te ontplooien. Als ze zich zwak zou maken uit ‘diplomatie’ of vleierij, zou dat een gedwongen en onoprechte reactie zijn. Iets onoprechts en dwangmatigs kan nooit echt heilzaam zijn. Het zou alleen invloed hebben op een ongezonde, opgelegde en net zo onoprechte laag van de man in kwestie.”

VRAAG: Maar als een man uit lafheid niet met een vrouw van gedachten wil wisselen, wat staat daar bij de vrouw dan tegenover?

“Dat kun je niet generaliseren. Het kan zoveel zijn. Dit soort algemene uitspraken kun je nooit doen, dat kan heel gevaarlijk en misleidend zijn. Het kan alleen door individueel werk worden ontdekt. Bij de vrouw zou er misschien een te grote activiteit tegenover kunnen staan, een activiteit die in een verkeerd kanaal is terechtgekomen en zich niet vrij mocht ontwikkelen. Er zou bij de vrouw in kwestie ook een ander soort lafheid op een ander niveau tegenover kunnen staan. Het kan om zoveel factoren gaan, Het hoeft niet slechts één factor te zijn, het kan een combinatie van vele zijn.”

VRAAG: Wat is de reden dat we twee soorten hormonen hebben?

"De mannelijke en vrouwelijke hormonen vormen een lichamelijk aspect van dit hele onderwerp. In feite hebben beide geslachten beide hormonen. Een vrouw zou niet kunnen leven zonder mannelijke hormonen en een man niet zonder vrouwelijke. Deze lichamelijke manifestatie is er een bewijs van dat beide aspecten in beide geslachten bestaan. Het is het uiterlijke symbool. Het is alleen maar een kwestie van het juiste evenwicht en de juiste verdeling.

Ik zou er hier aan toe kunnen voegen dat lange tijd de algemene indruk heeft bestaan dat alleen een vrouw bepaalde levenscycli kent: de menstruatiecyclus en de overgang. De man kent ook dergelijke cycli, alleen komen ze niet op dezelfde manier tot uiting. Als de mensheid op dit gebied wat verder ontwikkeld is, zullen deze cycli en de principes die eraan ten grondslag liggen in de man worden ontdekt. Om die te vinden moet de psychologische ontwikkeling gelijke tred houden met de spirituele en metafysische. Iedere man kan dan zijn eigen cyclus ontdekken die eerder individueel werkt dan volgens vaste regels, zoals bij de vrouw. Dat zal een heel nuttig inzicht zijn. Het verloop van de cyclus bij de man is afhankelijk van het individu. Je zou het kunnen vergelijken met het principe van een horoscoop die voor ieder individu apart wordt gemaakt. Beide principes zijn aan elkaar verwant. Het ritme van de cycli heeft grote betekenis.

Evenzo is het niet alleen de vrouw die leven schenkt. De vrouw schenkt lichamelijk leven terwijl de man dat zogezegd geestelijk doet. Dezelfde wetten volgens welke de lichamelijke geboorte verloopt, gelden ook voor de spirituele geboorte (bij gebrek aan een betere uitdrukking). Overeenkomstig de gezondheid van zijn ziel zullen die geboortes gezond of onvoldragen zijn."

VRAAG: Wat wordt er precies mee bedoeld dat de man spiritueel leven schenkt?

"De man kan in zijn ware creatieve zelf het leven schenken aan mooie en constructieve ideeën die op alle gebieden nuttig en bruikbaar kunnen worden, niet alleen op stoffelijk gebied. Ideeën en gedachten zijn levend. Je hebt de uitdrukking vaak gehoord maar je ziet het als een manier van zeggen. In werkelijkheid verloopt het proces van de geboorte van een idee volgens dezelfde principes als de lichamelijke

geboorte. Daar de vrouw ook creatief is, kan zij ook spiritueel leven schenken en ze doet dat ook. Het is alleen de vrouwelijke kant van de aard van een entiteit die in staat is leven te schenken. Bij de vrouw is de vrouwelijke kant grotendeels naar buiten gekeerd op de 'schijf', zodat de lichamelijke geboorte tot uiting komt. Dat verhindert haar echter niet om op andere momenten ook mentaal en spiritueel leven te schenken, wanneer dit facet zich meer naar binnen keert. (Ik besef dat dit moeilijk uit te drukken is en daarom kunnen mijn woorden vaak al te simpel lijken wanneer het over dergelijke zaken gaat.) Anderzijds is bij de man de vrouwelijke, leven schenkende kant van zijn aard altijd naar binnen gekeerd. Het is bijna onmogelijk de juiste woorden te vinden om je deze dingen uit te leggen, maar het opent misschien nieuwe perspectieven zodat je deze dingen beter kunt begrijpen en breder kunt zien, zelfs al zijn mijn woorden in het gunstigste geval beperkt.

Ik trek me weer terug, lieve vrienden, met zegeningen en liefde, met licht en kracht voor ieder van jullie: jullie die hier zijn en jullie die er niet zijn maar mijn woorden lezen. Vervolg je pad en je zult steeds vrijer worden. Het zal je bevrijden uit de gevangenis die je voor jezelf hebt geschapen.
Wees in vrede, wees in God.”

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1960
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force Phoenicia (N.Y.)
onder de titel: 'Man and Woman'.
Vertaling door Frans Oosterbaan in 1985; herzien in 1999 door Marga Croon.
© Stichting Gemeenschap het Pad. *Uitgave 2009*